ISSN 1318-5772 XXXIII (2026) št. 3

BOŽJA BESEDA DANES

Revija Zavoda Biblično gibanje

»Izberi torej življenje.«
(5 Mz 30,19)
וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים

ŽIVLJENJE KOT DAR IN POSLANSTVO

POGOVOR S TANJO REPIČ SLAVIČ Samo Skralovnik
Življenje ostane dar tudi takrat, ko je ranjeno

NOVOZAVEZNI POGLED Andrej Saje
Od Božjega blagoslova do zakonske zaveze: življenje kot dar in poslanstvo

PAVLOV POGLED Marko Rijavec
Življenje kot Božji dar v Pavlovih pismih

IZZIV ZA OSEBNO DELO Saša Poljak Lukek
Življenje, ki ga prejmemo in predajamo

CERKVENI OČETJE BEREJO SVETO PISMO p. Benjamin Bevc
Človek kot vez stvarstva: antropologija Nemezija Emeškega

VSEBINA

UVODNIK Samo Skralovnik
IZBERI ŽIVLJENJE 3

BOŽJA BESEDA RASTE Gregor Čušin
ŽIVLJENJE. OSEBNO. KO V ZRELIH LETIH POTEGNEŠ ČRTO IN RAČUNAŠ 4

POGOVOR S TANJO REPIČ SLAVIČ Samo Skralovnik
ŽIVLJENJE OSTANE DAR TUDI TAKRAT, KO JE RANJENO 7

UČITELJSTVO CERKVE Samo Skralovnik
NESKONČNO DOSTOJANSTVO VSAKEGA ČLOVEKA: *DIGNITAS INFINITA* 13

STAROZAVEZNI POGLED Samo Skralovnik
IZBERI ŽIVLJENJE 15

NOVOZAVEZNI POGLED Andrej Saje
OD BOŽJEGA BLAGOSLOVA DO ZAKONSKE ZAVEZE: ŽIVLJENJE KOT DAR IN POSLANSTVO 18

PAVLOV POGLED Marko Rijavec
ŽIVETI IZ MILOSTI 21

BOŽJA BESEDA V DRUŽINSKI PASTORALI Benjamin Siter
KO ZAČNE BOŽJA BESEDA BRATI NAŠE ŽIVLJENJE 24

BOŽJA BESEDA IN MLADI Mirjam Burgar
TEOLOGIJA TELESA – POT OD HREPENENJA DO EVANGELIJA 29

BOŽJA BESEDA V ZAKONU Teja Omerzel
ČAS PETJA JE PRIŠEL (VP 2,12) 32

SMEJATI SE S SVETIM PISMOM Marc Gellman
REBEKA IN KAMELA 37

BOŽJA BESEDA V PODOBI Arnold Oton Ciraj
KAPEL(IC)A SV. DRUŽINE V ZGORNJI SAVINJSKI DOLINI 38

CERKVENI OČETJE BEREJO SVETO PISMO p. Benjamin Bevc
ČLOVEK KOT VEZ STVARSTVA: ANTROPOLOGIJA NEMEZIJA EMEŠKEGA 40

PRIPOROČAMO V BRANJE Samo Skralovnik
POŠLJI MENE! RAZLAGA IZBRANIH PREROŠKIH ODLOMKOV 42

BOŽJA BESEDA NA SPLETU Samo Skralovnik
SPLETNA SERIJA MALO PO MALO O SVETEM PISMU 43

IZZIV Saša Poljak Lukek
ŽIVLJENJE, KI GA PREJMEMO IN PREDAJAMO 45

POROČILO Zlata Krašovec
VEČNOST, POLOŽENA V NAŠE SRCE 48

BOŽJA BESEDA NA PLATNU p. Andraž Arko
TOMAŽ 52

SVETOPISEMSKA NIŠA Vinko Ošlak
SKRAJNEŽ NAJ UMRE, SICER MI ZMERNI NE BOMO PREŽIVELI … 53

MALI KLJUČ SVETEGA PISMA s. Snežna Večko
SVETO PISMO V UMETNOSTI NA SLOVENSKEM 59

BOŽJA BESEDA DANES je katoliška biblična revija, ki jo izdaja **Zavod Biblično gibanje s podporo SŠK**. Izhaja trikrat letno.

REVIJO LAHKO NAROČITE ALI ODJAVITE PO POŠTI na naslov gibanja in uredništva.

NASLOV ZAVODA IN UREDNIŠTVA:
Zavod Biblično gibanje
Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana
info@biblicnogibanje.si
www.biblicnogibanje.si
www.facebook.com/biblicnogibanje.si

PRIPOROČEN JE PROSTOVOLJNI DAR za pokritje stroškov izhajanja revije.
TRANSAKCIJSKI RAČUN PRI DELAVSKI HRANILNICI:
SI56 6100 0002 0986006

UREDNIŠKI ODBOR:
Jure Koželj, Snežna Večko, Bogdan Rus, Marko Rijavec, Teja Omerzel

GLAVNI UREDNIK: Samo Skralovnik

ODGOVORNI UREDNIK: Maksimilijan Matjaž

LEKTORIRANJE: Aleksandra Kocmut

FOTOGRAFIJE: Avtorji uporabljenih fotografij so navedeni pod fotografijami.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Po motivu Michelangelove freske *Stvarjenje Adama* (ok. 1511), Sikstinska kapela, Vatikan. Digitalna interpretacija, ustvarjena s pomočjo umetne inteligence (ChatGPT).

PRELOM IN PRIPRAVA ZA TISK: Robert Rošker

OBLIKOVNA ZASNOVA: Branka Smodiš

TISK: Salve, d. o. o., Ljubljana

IZBERI ŽIVLJENJE

Eden najpomembnejših judovskih razlagalcev Svetega pisma, Raši (1040–1105), besede »Izberi življenje!« pojasni s preprosto podobo:
»Kakor človek, ki reče svojemu sinu: 'Izberi si lep delež moje dediščine,' nato pa ga postavi pred najboljši del in mu reče: 'Tega si izberi.'«
Uporabimo nekaj domišljije in dodajmo Rašijevi podobi slikovitost. Oče želi sinu zapustiti dediščino. Z njim se sprehodi po posestvu in mu pokaže, kaj vse je pred njim. Tu stoji hiša, tam se razprostira kos rodovitne zemlje, nekoliko naprej je vinograd. Morda je tam še gozd ali travnik. Sin gleda in izbira. Oče pa dobro ve, kateri del je najboljši. Ko prideta do njega, se ustavi, pokaže nanj in reče: »Tega si izberi.«
Nekaj podobnega naredi Mojzes. Pred Izrael položi »življenje in srečo, smrt in nesrečo« (5 Mz 30,15). Ljudstvo lahko posluša Gospoda in hodi po njegovih poteh, lahko se od njega tudi odvrne. Izbira je njegova. Toda kakor oče v Rašijevi podobi tudi Mojzes ne ostane nevtralen. Med vsem, kar je položil pred ljudstvo, pokaže na najboljši del: »Izberi življenje.«

Toda kako lahko izberemo nekaj, kar nam je bilo že podarjeno? Nihče od nas se ni odločil, da bo rojen. Nismo izbrali svojega časa, svojih staršev, telesa … Ko smo prvič lahko karkoli izbrali, smo že živeli. Življenje nas je na neki način prehitelo.
Zato Mojzes človeka ne poziva, vsaj primarno ne, naj izbere življenje v nasprotju s smrtjo, temveč naj izbere, *kako bo živel*. Njegov »izberi« je zelo konkreten. Izbira življenja se kaže v tem, kam človek usmerja svoje korake, komu namenja svoj čas, kaj zavrne in čemu da prednost. »Izbrati življenje« zato ni ena velika odločitev, ki jo človek sprejme enkrat za vselej. Življenje sestavljajo majhne izbire, ki jih delamo vsak dan. Malo po malem.
In tukaj stopi na prizorišče še druga beseda iz naslova tokratne številke: *poslanstvo*. Če je življenje dar, potem poslanstvo ni nekaj, kar bi temu daru dodali pozneje. Z darom smo pravzaprav dobili tudi nalogo: kaj bomo z njim naredili. Morda je na to namigoval Gandalf, ko je Frodu, ki si je želel, da tisto, kar ga je doletelo, ne bi prišlo v njegovem času, odgovoril: »Odločiti se moramo le, kaj bomo storili s časom, ki nam je dan.«
S tem postane beseda poslanstvo manj »vzvišena«. Kajti poslanstvo ni nujno nekaj velikega, kar moramo v življenju doseči. Začne se s tem, kaj naredimo s tem, kar nam je bilo dano. In s tem smo se pravzaprav vrnili k Rašijevemu očetu in sinu. Pred sinom je dediščina, ki si je ni sam ustvaril. Dobil jo je. Oče mu pokaže najboljši del, izbrati pa ga mora sin. Tako je tudi z (našim) življenjem. Prejmemo ga, še preden lahko o njem karkoli odločimo. Potem pa se – nekoliko paradoksno – pred nami znajde še enkrat. Tokrat kot zavestna izbira. »Izberi življenje.« •••

ŽIVLJENJE. OSEBNO. KO V ZRELIH LETIH POTEGNEŠ ČRTO IN RAČUNAŠ

Sem najmlajši v družini, peti otrok. Sestre in brat si sledijo lepo po vrsti v razmiku dobrega leta, skoraj dveh, le jaz zaostajam za bratom za štiri leta. Nikoli nisem razmišljal o tem, a nekega dne – bližal sem se svojemu petdesetemu rojstnemu dnevu – me je spreletelo. Obiskal sem mamo, očeta že ni bilo več, in jo vprašal, kar me je pač po vseh teh letih zažulilo. Ne, nisem bil načrtovan. A prav dejstvo, da petdeset let na to nisem niti pomislil, pričuje, da pa kljub vsemu nisem bil nezaželen. Hvala, mami. In ati.

Že po četrtem otroku sva z ženo menila, da sva kot starša v več kot zadostni meri izpolnila svojo krščansko in državljansko dolžnost, da sva odmislila, odželela in odnačrtovala svoje. Bog pa je odvezal žakelj, saj »kdor rad da, nič ne vpraša« … In je »nasul dobro, potlačeno, potreseno in zvrhano mero« (Lk 6,38).

Je pravzaprav hecno, da sva si potihoma oba želela še, le iz obzirnosti drug do drugega si tega nisva upala na glas povedati. In je lepo, da sva z možinjo tudi potihoma istih misli.

Porodi so bili prešerni, lahki in hitri. Otrokom se je tako mudilo na svet, da sem Bogu zelo hvaležen, da sta mati in dete povezana s popkovino, sicer bi jih že prvi dan pobirali po tleh. In ko sem vsakega od njih prvič držal v naročju, sem bil Bogu neizmerno hvaležen, da si ni izmislil kakega pravila, da otrok mora biti podoben očetu. In imam tako lepe otroke. Luštkane celo.

Tako da nas je osem: midva z možinjo in šest otrok. Dva sta že zapustila gnezdo in tudi vsem ostalim že poganja perje in rasejo krila.

Spomnim se, kako sem pred leti opazoval svojega najmlajšega, nenačrtovanega, a še zdaleč ne nezaželenega poba, kako se je med mašo – takrat skoraj sedemleten ministrant – skobacal na stol, se razkomotil in pobingljal z nogami kakih dvajset, trideset centimetrov od tal!

In sem pomislil:

Kako lépo je življenje, ko si otrok. Ko ne dosežeš tal. Ko te nosijo po rokah in se, ker še ne znaš hoditi, seliš iz naročja v naročje in je tvoje življenje eno samo crkljanje! Ko je tvoja edina resna skrb v dnevu, ali boš podrl kupček in kdaj boš spet jedel! In malo kasneje, ko si že skoraj sedemleten, kdaj bodo počitnice in ali bo Miklavž prinesel to, za kar si ga prosil! Ko se lahko skobacaš na kateri koli stol in pobingljaš z nogami, trdna tla pa so daleč … daleč … Vsaj dvajset, trideset centimetrov stran! … Nebesa!

Potem pa rasteš!

Res je: dotikaš se tal, dotikaš se sveta … Pridejo prve skrbi, celo prve dolžnosti. A vsak dan je čisto novo doživetje! In svet je lep: leži pod tvojimi nogami kot pisana, čudovita, čudežna leteča

foto_Hayk Badalyan (Unsplash)

foto_Nathan Dumlao (Unsplash)

foto_Tatjana Splichal

ŽIVLJENJE OSTANE DAR TUDI TAKRAT, KO JE RANJENO

Tanja Repič Slavič je redna profesorica na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, zakonska in družinska terapevtka ter raziskovalka na področju travme, nasilja, odnosov in duhovnega okrevanja. V svojem delu spremlja ljudi, ki se srečujejo z najglobljimi življenjskimi ranami, obenem pa vedno znova odkrivajo moč upanja, odnosov in novega začetka. V pogovoru za revijo Božja beseda danes razmišlja o življenju kot Božjem daru, o ranljivosti človeka in o tem, kako tudi najtežje življenjske zgodbe lahko postanejo prostor novega smisla.

V Peti Mojzesovi knjigi beremo: »Izberi torej življenje.« Kaj vam kot terapevtki pomenijo te besede?

Morda prav to, da si daj novo priložnost, ko si najbolj obupan, z občutkom praznine, s prepričanjem, da ni več pomoči, ko se ti zdi, da se utapljaš v stiskah in nemiru in ne vidiš poti naprej. Vsak, ki pride na terapijo, na neki način izbere pot naproti sebi, ker se je Bog ve kje in kdaj izgubil ali sploh nikoli ni bil v stiku s sabo, ker se je trudil ugajati drugim, skrbeti za druge, da bi bil sprejet in ljubljen.

Izbrati življenje zame ne pomeni izbrati lahko pot. Pomeni ostati v stiku s tem, kar boli, namesto da bi pred tem bežal. Pomeni pogledati resnici v oči o sebi in svojem življenju, odnosih z drugimi in tudi z Bogom, čeprav bi bilo veliko preprosteje otopeti ali pobegniti.

Mislim, da je Bog s temi besedami človeku dal nekaj neverjetnega: svobodo. Ne obljublja, da bo življenje brez bolečine. Pravi le: izberi ga. Izberi ga vsak dan znova. In pravi blagoslov je biti priča temu, ko ljudje to zares zmorejo.

Veliko ljudi danes življenje doživlja predvsem kot breme, pritisk ali boj

foto_osebni arhiv

za preživetje. Kdaj človek izgubi občutek, da je življenje dar?

Izbrati življenje pomeni ostati v stiku s tem, kar boli, namesto da bi pred tem bežal.

Najpogosteje takrat, ko je izgubil občutek, da je on sam dar. Otrok, ki je bil zaželen, viden in slišan, življenja ne doživlja kot breme. Doživlja ga kot nekaj, kar se mu daje. Otrok, ki je moral zgodaj skrbeti za starše, ki je bil zlorabljen, ponižan ali preprosto spregledan, pa se življenja nauči kot nečesa, kar je treba zdržati, preživeti, potrpeti. Vsak odnos je lahko zanj tveganje. Vsaka napaka je dokaz, da ni dovolj dober, da si ne zasluži.

Ta občutek se ne izgubi naenkrat. Izgublja se počasi, skozi tisoč majhnih izkušenj, ko otrok ni bil pomirjen, ko je bil kaznovan za svoja čustva, ko je slišal, da je preveč ali premalo. Potem odraste in se vpraša, zakaj ga življenje tako utruja. In pogosto ne vidi, da ni utrujen od življenja, ampak od tega, da je zatiral samega sebe, da je porabil vse moči zato, da je izdajal sebe … In potem se čudi, zakaj ga telo izdaja z boleznijo, z bolečinami, ampak v resnici je on svoje telo in sebe že zdavnaj izdal.

Tudi sodobna kultura k temu prispeva. Uspeh, storilnost, popolne podobe na zaslonih. Vse to človeku nenehno sporoča, da je vreden le toliko, kolikor naredi. In kdor mora vrednost ves čas dokazovati, ne more hkrati sprejemati. Dar pa lahko samo sprejmemo. Ne moremo si ga zaslužiti.

Dar lahko samo sprejmemo.

V svojem delu spremljate ljudi, ki so doživeli zelo težke življenjske preizkušnje. Kaj vas njihove zgodbe učijo o vrednosti človeškega življenja?

Učijo me, da je človek neverjetno vzdržljiv in sposoben priti iz najhujšega pekla, če le ima podporo in voljo in si upa tvegati delati nove korake. Pred oči mi prihajajo zgodbe ljudi, ki so kot otroci doživeli stvari, ki jih odrasli že samo poslušamo z veliko težavo. In vendar so preživeli. Hodili so v šolo, si ustvarili družine, delali, ljubili, čeprav so nosili breme, ki bi mnoge zlomilo. Ko sedim nasproti takšnega človeka, vidim v njem moč, ki jo je potreboval, da je prišel do sem. In če je imel moč vse to nositi, močno verjamem, da ima moč to izpuščati in odpuščati iz svojega življenja. Le tako si lahko dovoli preseči stare načine preživetja, spreminjati svoja omejujoča prepričanja in negativne *programe*, ki mu ne služijo več, ampak ga ovirajo, da bi rastel. Ljudje me učijo, da neobsojanje, sprejemanje v sočutnem in varnem odnosu ter iskren pogovor lahko pomagajo celiti še tako globoke rane. Sploh takrat, ko nekdo verjame vate in vztraja, tudi ko ti sam izgubiš vse upanje in pridejo nove krize.

Ali je mogoče življenje sprejeti kot dar tudi takrat, ko je človek globoko ranjen?

Je. A ne na način, da bi rano preprosto spregledali ali jo prekrili s pobožnimi besedami. Ranjen človek ne potrebuje nekoga, ki mu reče, da je življenje lepo. Potrebuje nekoga, ki zdrži z njim v tem, kar ni lepo. Šele ko je bolečina slišana, priznana in sprejeta, se lahko v človeku spet naredi prostor za kaj drugega.

Zelo pogosto vidim, da je pot do sprejemanja življenja kot daru dolga in da gre skozi žalovanje. Človek mora najprej izjokati tisto, česar ni dobil. Otroštvo, ki ga ni imel, ali starše, ki ga niso zaščitili. Leta, ki jih je preživel v strahu. Šele ko je to ozaveščeno in začuteno, lahko začne gledati na to, kar ima zdaj. Običajno prav ljudje z najtežjimi zgodbami pogosto z največjo hvaležnostjo sprejemajo majhne stvari: miren večer, nekoga, ki jim verjame, prvo jutro brez tesnobe …

V Svetem pismu srečujemo številne ljudi, katerih življenjska pot je zaznamovana z izgubo, nasiljem, izdajo ali trpljenjem. Zakaj se vam zdi pomembno, da Sveto pismo teh zgodb ne prikriva?

Ker tudi človek, ki pride na terapijo, ne more zdraviti tistega, kar mora skrivati. Nasilje in zloraba živita od molka. Vsaka družina, kjer se je dogajalo nekaj hudega, je imela pravilo, ki ga nihče ni izgovoril: o tem se ne govori. In prav ta molk je otroka

najbolj poškodoval. Ne samo dejanje, ampak to, da je bil z njim sam.
Sveto pismo tega molka ne pozna. Govori o Tamari, ki jo je posilil lastni brat. O Jožefu, ki so ga bratje prodali. O Davidu, ki je zlorabil svojo moč. O Petru, ki je izdal prijatelja. Nič ni olepšano, ker bi to pomenilo pometanje pod predpražnik. Prav zato se mi zdi, da Bog prek vseh teh krutih zgodb v Svetem pismu sporoča, da ve, kaj se dogaja v človeških družinah, skupnostih, in da čeprav ve, kaj ljudje delajo drug drugemu, ga to ne odvrne od njih.
Za ranjenega človeka je to osvobajajoče. Njegova zgodba ni preveč umazana, da bi jo prinesel pred Boga. Sveto pismo mu pokaže, da je bila podobna zgodba že zapisana, in to ne kot obsodba, ampak kot del zgodovine odrešenja.

Katera svetopisemska oseba vam posebej prihaja na misel ob ljudeh, ki jih spremljate v terapevtskem procesu?

Teh oseb je kar nekaj, ampak najbolj pa ženska, ki so jo pripeljali pred Jezusa, ko so jo zalotili v prešuštvu. Obkrožena z obtožbami, ne samo tujimi, ampak tudi lastnimi. Ne brani se, ker je notranje prepričana, da si zasluži kamne. Mnogi ljudje, ki so bili zlorabljeni ali kakor koli ranjeni in pridejo na terapijo, nosijo prav to: sram, ki ni njihov, krivdo za nekaj, kar jim je bilo storjeno. Verjamejo, da niso vredni ljubezni, a globoko v sebi hrepenijo prav po tem: po drugačni izkušnji neobsojanja, sprejemanja in sočutja. Ko to dobijo, se lahko začnejo spreminjati in prevzemati odgovornost za svoje življenje.

Današnji človek pogosto išče smisel v uspehu, dosežkih in samouresničitvi. Kaj pa po vaših izkušnjah človeku daje občutek, da je njegovo življenje res vredno in dragoceno?

Da ima mir v sebi in v odnosih z najbližjimi ter da je nekomu pomemben, dragocen. Preprosto in hkrati najtežje. V vseh letih dela nisem srečala človeka, ki bi ga uspeh zares pomiril. Srečala pa sem veliko ljudi, ki so imeli vse in so bili prazni. Dosežki lahko za nekaj časa utišajo občutek nevrednosti, a ga ne pozdravijo. Zato je treba vedno več: imeti boljšo službo, večjo hišo, novo potrditev …, a praznina vseeno ostaja.

Kar človeka zares napolni, je izkušnja, da je nekomu pomemben tak, kot je. Da je sprejet brez vseh mask. Ne zaradi tega, kar naredi, ampak kljub vsemu, česar ne zmore. Otrok, ki je to doživel, tega nikoli ne pozabi. Odrasli, ki tega niso doživeli, to iščejo celo življenje, pogosto na napačnih mestih.
Zdi se mi, da vrednost ni nekaj, kar si pridobimo. Je nekaj, kar prepoznamo, ko nas nekdo drug vidi.

Veliko ljudi nosi občutek, da jih določajo njihove napake, neuspehi ali rane. Kako človek ponovno odkrije svojo globljo identiteto?

Najprej mora ločiti, kaj se mu je zgodilo, od tega, kdo je. To zveni preprosto, a je eno najtežjih del terapije. Človek, ki je bil kot otrok zlorabljen, pogosto ne reče: »Zgodila se mi je zloraba.« Reče: »Jaz sem umazan.« Rana je postala identiteta. Ko si človek v terapiji da možnost, da začne govoriti o svoji zgodbi kot o nečem, kar se mu je zgodilo, in ne kot o nečem, kar on je, si odpira prostor za rast. Tako kot se je Jezus sklanjal k otrokom, k revnim in ubogim, tako se mora tudi vsak izmed nas *skloniti* k tistim delom v nas, ki so ranjeni, ubogi, potrebni pomoči. Ne razumsko, ampak s srcem. Večkrat rečem ljudem, da naj gredo poiskat svojega notranjega otroka tja, kjer je ostal. Morda v sobo, v gozd, na stopnice, pod mizo, kjer se je skrival, ko je bilo nasilje, ali jokal na samem, ker se je bal pokazati solze …, in naj ga primejo za roko in odpeljejo stran, na varno. Nekaterim pomaga, da napišejo pismo tistemu, ki jih je prizadel, četudi ga nikoli ne pošljejo. Ali tistemu, ki so ga najbolj pogrešali, pa ga čustveno ali fizično ni bilo. Ali pismo sebi, ker so pozabili nase ali se krivijo že od nekdaj za vse mogoče. Zares ni recepta ali kalupa, kako odkriti svojo resnično identiteto, ampak je predvsem pomembno, da vsak sledi svojemu notranjemu glasu, preko katerega verjamem, da ga vodi in kliče Bog.

Šele ko je bolečina slišana, priznana in sprejeta, se lahko v človeku spet naredi prostor za kaj drugega.

Kar človeka zares napolni, je izkušnja, da je nekomu pomemben tak, kot je.

V terapevtskem jeziku pogosto govorimo o okrevanju. Sveto pismo pa veliko govori o odrešenju. Ali med obema vidite kakšno povezavo?

Vidim jo in mislim, da gre za podoben proces, le da ga gledamo z dveh različnih strani. Okrevanje je zame pot, po kateri človek iz ujetosti prihaja v svobodo. Odrešenje pa to, kar mu to pot sploh

IZBERI ŽIVLJENJE

»Izberi življenje!« (5 Mz 30,19) je eden tistih svetopisemskih stavkov, za katere bi hitro ocenili, da ne potrebujejo posebne razlage. Bi kdo izbral smrt namesto življenja? A prav ta samoumevnost lahko pravi pomen Mojzesovega zamegli; ne gre namreč za preprosto izbiro med (biološkim) življenjem in (fizično) smrtjo. Besedilo govori o življenju kot odnosu, o človekovi svobodi in o odgovornosti, ki iz nje izhaja. Postavlja pa tudi presenetljivo vprašanje: kako je mogoče »izbrati« življenje, če je življenje dar?

ŽIVLJENJE IN SMRT

Omenjeni Mojzesov poziv najdemo na koncu njegovih govorov Izraelu. Ljudstvo je pred vstopom v obljubljeno deželo, Mojzes pa pred svojo smrtjo in slovesom strne bistvo zaveze:

> **Glej, danes sem položil predte življenje in srečo, smrt in nesrečo. Kajti danes ti zapovedujem, da ljubi Gospoda, svojega Boga, hôdi po njegovih poteh in izpolnjuj njegove zapovedi, zakone in odloke. Tako boš živel in se množil in Gospod, tvoj Bog, te bo blagoslavljal v deželi, v katero greš, da jo vzameš v last. (5 Mz 30,15-16)**

Pred Izraelom – in tudi vsakim človekom – sta dve poti. Življenje je povezano z ljubeznijo do Boga, hojo po njegovih poteh in zvestobo zavezi, njegova posledica pa je blagoslov. Nasprotna pot vodi v smrt in nesrečo. Mojzes torej Izraelu ne zastavlja vprašanja, ali želi še naprej (biološko) živeti. Sprašuje ga, kako želi živeti.

IZBERI

»Izbrati« pomeni odločiti se za nekaj, dati nečemu prednost pred drugo možnostjo. Mojzes ta poziv naslavlja na vse ljudstvo, vendar ga nagovarja kot en sam »ti«. Pred njim je skupnost, odločitev pa je izrečena tako, kakor da stoji pred njim en posameznik. Izbira zato zavezuje Izrael kot celoto, a se ne izgubi v skupnosti: zahteva odgovor vsakega posameznika. Odločitev ljudstva mora postati odločitev posameznika.

Zanimivo je, da je v Peti Mojzesovi knjigi z istim glagolom pogosto opisana Božja izbira. Bog izbere Izraela (5 Mz 7,6-7), izbere Levijev rod (5 Mz 18,5) in izbere kraj, kjer bo prebivalo njegovo ime

foto: Ahmed Aldaie (Unsplash)

(5 Mz 12,5). V 5 Mz 30,19 pa se zgodi nekaj pomenljivega: isti glagol je uporabljen za človeka. Tisti, ki ga je Bog izbral, je zdaj sam postavljen pred izbiro. Božja izbira človeka kliče k odgovoru.

Ta glagol ne označuje naključne, hipne odločitve, ampak zavestno in premišljeno izbiro med različnimi možnostmi. To je odločitev, ki se kaže v dejanjih in vzpostavlja odnos z izbranim. V 5 Mz 30,19 se izbira življenja pokaže prav v tem, kako človek ravna in kam usmerja svoje korake.

To lahko ponazorimo z vsakdanjim življenjem: človek si lahko želi živeti bolj zdravo, vendar želja sama še ničesar ne spremeni. Izbira nastopi, ko se želja spremeni v konkretno odločitev in dejanje: kaj bo jedel, kako bo razporedil svoj čas, ali bo vstal s kavča in šel na sprehod. Tudi poziv »Izberi življenje« ne govori samo o željah in nagibih, ampak o smeri, ki jo človek daje svojemu življenju.

Raši, judovski rabin, je to ponazoril s pomenljivo zgodbo: oče sinu pokaže različne dele svoje dediščine, ga postavi pred najboljši del in mu reče: Tega si izberi. Bog človeku daje možnost izbire, vendar mu obenem pokaže »najboljši del«, življenje.

»Izberi življenje« ne govori samo o željah, ampak o smeri, ki jo človek daje svojemu življenju.

»Izbrati življenje« ni ena sama odločitev. Je izbira, ki se potrjuje in uresničuje v mnogih konkretnih odločitvah človekovega življenja.

OD BOŽJEGA BLAGOSLOVA DO ZAKONSKE ZAVEZE: ŽIVLJENJE KOT DAR IN POSLANSTVO

»Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moškega in žensko ju je ustvaril. Bog ju je blagoslovil in Bog jima rekel: ›Bodita rodovitna in množita se.‹« (1 Mz 1,27–28). S temi besedami Sveto pismo ne govori le o začetku človeške zgodovine, ampak razodeva tudi Božji načrt za človeka. Življenje ni naključje niti ni zgolj sad naravnih zakonitosti. Je dar, ki izvira iz Božje ustvarjalne ljubezni, hkrati pa poslanstvo, ki ga človek uresničuje v odgovornem odnosu do Boga, do bližnjega in do vsega stvarstva.

Življenje ni naključje niti ni zgolj sad naravnih zakonitosti.

Sodobna družba življenje pogosto razume predvsem kot človekovo pravico ali osebno lastnino, o kateri lahko posameznik samostojno odloča. Svetopisemsko razodetje pa odpira drugačno perspektivo. Življenje je najprej prejeti dar. Apostol Pavel oznanja, da Bog »sam vsem daje življenje in dihanje in vse« (Apd 17,25). Nihče se ni sam odločil, da bo prišel na svet. Vsak človek je poklican v življenje po Božji volji in po ljubezni svojih staršev. Zato življenje ni nekaj, kar bi človek ustvaril sam, ampak nekaj, kar sprejme s hvaležnostjo in za kar nosi odgovornost.

Ustvarjeni po Božji podobi in poklicani k rodovitnosti

Božji blagoslov »Bodita rodovitna in množita se« ni zgolj ukaz za razmnoževanje, ampak izraz Božjega zaupanja.

Prvo poglavje Prve Mojzesove knjige človeka predstavi kot vrhunec Božjega stvarstva. Bog ga ustvari »po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril« (1 Mz 1,27), psalmist pa njegovo dostojanstvo opeva z besedami: »Naredil si ga malo nižjega od Boga, s slavo in častjo si ga ovenčal.« (Ps 8,6) Človek je zato poklican živeti v občestvu ljubezni z Bogom in z ljudmi. Božji blagoslov »Bodita rodovitna in množita se« ni zgolj ukaz za razmnoževanje, ampak izraz Božjega zaupanja. Bog človeku izroči sodelovanje pri svojem stvariteljskem delu. Zakonca postaneta sodelavca Boga, ko sprejemata življenje, ga varujeta in vzgajata. Rodovitnost zato ni le biološka resničnost, ampak način življenja, ki se uresničuje v ljubezni, odgovornosti in podarjanju samega sebe.

Drugo poročilo o stvarjenju človeka to resnico še poglobi. »Ni dobro za človeka, da je sam.« (1 Mz 2,18) Človek je ustvarjen za odnos. Že od začetka je njegova poklicanost občestvena. Moški in žena sta poklicana, da drug drugega sprejmeta kot dar in skupaj gradita občestvo življenja in ljubezni. Zato Sveto pismo zakonske zveze nikoli ne predstavlja zgolj kot zasebnega dogovora dveh oseb, temveč kot del Božjega odrešenjskega načrta.

To razumevanje je zaznamovalo tudi judovsko izročilo, iz katerega je zraslo krščanstvo. Judje so zakon razumeli kot sveto zavezo (*berit*) in hkrati kot izpolnitev Božje zapovedi (*micva*). Družina ni bila le naravna skupnost, ampak prostor Božje navzočnosti, kjer se vera prenaša iz roda v rod. Otroci so bili razumljeni kot Božji blagoslov, ne kot človekova lastnina ali zgolj uresničitev osebnih želja. Psalmist poje: »Glej, Gospodova dediščina so sinovi, nagrada je sad telesa.« (Ps 127,3) Takšno razumevanje je oblikovalo judovsko kulturo in pravni red. Zakonska zveza je presegala zasebni interes zakoncev; pomenila je odgovornost do družine, skupnosti in zvestobe zavezi z Bogom.

Čeprav je judovska poročna praksa skozi stoletja poznala različne obrede in stopnje sklepanja zakona, je bilo njeno bistvo vedno v zvestobi zavezi in odprtosti za življenje. Preroki, zlasti Ozej, Izaija, Jeremija in Ezekiel, zakonsko zvezo uporabljajo kot podobo zvestobe med Bogom in njegovim ljudstvom. Ozej v Božjem imenu oznanja: »S teboj se zaročim na veke, s teboj se zaročim v pravičnosti in v pravici, v dobroti in v usmiljenju. S teboj se zaročim v resnici; in spoznala boš Gospoda.« (Oz 2,21–22) Izaija pa pravi: »Kajti tvoj mož je tvoj stvarnik.« (Iz 54,5) Kakor je Bog zvest svoji zavezi z Izraelom, tako sta tudi mož in žena poklicana k medsebojni zvestobi. Nezvestoba zato

ŽIVETI IZ MILOSTI

Življenje kot Božji dar v Pavlovih pismih

Naš slog življenja nakazuje, da svoja življenja živimo kakor Pavel v svojem prvem »pred«: »Savel je še naprej besnel in grozil s smrtjo Gospodovim učencem. Šel je k vélikemu duhovniku in si od njega izprosil pisma za shodnice v Damasku, tako da bi lahko privržence Poti, moške ali ženske, če bi jih kaj našel, zvezane pripeljal v Jeruzalem.« (Apd 9,1-2) Če povemo drugače, zagrizeni farizej je svoje življenje razumel kakor nekaj, kar je njemu na voljo, nekaj, kar lahko upravlja, kakor se mu zdi, svoje življenje je razumel kot pravico, s katero lahko doseže, kar si je v svojih načrtih in željah zadal. Kot rečeno, na podoben način živimo tudi sami. Naš svet je svet človekovih pravic, zato nam je morda tako težko sprejeti povsem drugačne poti, ki jih kdaj ubira življenje in pri katerih nimamo nikakršne besede, najsi gre za nesrečno zaljubljenost, spodletelo maturo ali zahrbtno bolezen, da ne govorimo o drugih življenjskih katastrofah.

Novo življenje

Pavlovo pojmovanje življenja se korenito spremeni na poti v Damask, takrat se mu zamajejo vsa dotedanja prepričanja in filozofija bivanja. »Na poti tja sem opoldne zagledal luč, svetlejšo od sončne svetlobe, ki je z neba obsijala mene in moje sopotnike. Vsi smo popadali na tla in zaslišal sem glas, ki mi je v hebrejskem jeziku govoril: ›Savel, Savel, kaj me preganjaš? Hudó ti bo, če se boš upiral ostnu.‹ Vprašal sem: ›Kdo si, Gospod?‹ Gospod pa je rekel: ›Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš. Zdaj pa vstani in postavi se na noge!‹« (Apd 26,13-16).

Glagol »vstani« (anístemi, ἀνίστημι) Luka vedno uporablja, ko govori o Jezusovem vstajenju, kar nam namiguje, da gre pri dogodku za nekakšno Pavlovo vstajenje od mrtvih, se pravi novo rojstvo. Tudi izraz »postaviti se na noge« nam sam po sebi pokaže, da gre pri tem dogodku za začetek nove življenjske zgodbe. V Prvem pismu Korinčanom ta prelomni dogodek Pavel opiše tako, da nam da vedeti, od kod to novo življenje izvira: »Nazadnje za vsemi pa se je kakor negodniku prikazal tudi meni. Jaz sem namreč najmanjši izmed apostolov, ki nisem vreden, da se imenujem apostol, ker sem preganjal Božjo Cerkev. Po Božji milosti pa sem to, kar sem, in njegova milost do mene ni bila prazna, ampak sem se bolj kakor oni vsi trudil, pa ne jaz, ampak Božja milost, ki je z menoj.« (1 Kor 15,8-10) Prav ta opis je pomemben, da razumemo, da Pavel pojmuje življenje ne toliko kot nekaj fizičnega, kar zadeva »meso in kri« (Gal 1,16), temveč kot nekaj, kar je stvar »milosti« (háris, χάρις). Ta pojem je, kar zadeva življenje, za Pavla ključen.

foto: Chat GPT

Milost

Grško-rimski svet je s to besedo označeval koncept mecenstva, pri katerem je pokrovitelj podelil uslugo, prejemnik pa mu je za to moral vrniti vsaj z zvestobo, če ne še s čim drugim. Pojem milosti pri Pavlu pa je zrasel skupaj z njegovim hebrejskim ozadjem. Vanj je vključil dva hebrejska pojma, in sicer hesed (חֶסֶד) in hen (חֵן). Prvi je pojem, ki ga pogosto prevajamo kot »dobrota« ali »usmiljenje«, in označuje dejanje, s katerim Bog izkazuje svojo zvestobo zavezi, ki jo je sklenil s svojim izvoljenim ljudstvom. Ne gre torej za nekakšno čustvo, ampak dejanje, ki izhaja iz zaveze in ki tako predstavlja Božjo zvestobo ljudem. Drugi izraz, hen, pa lahko razumemo v pomenu »naklonjenosti«, saj jo velikokrat najdemo v besedni zvezi »najti milost v očeh nekoga«. Označuje odločitev nekoga, ki je

Življenje je dar, ne pravica ali zasluga, temveč dar, »milost pri Bogu« (Lk 1,30).

Zastonjska Božja milost mora dobiti svoj odgovor v medsebojnih odnosih.

KO ZAČNE BOŽJA BESEDA BRATI NAŠE ŽIVLJENJE

V naših zakonskih skupinah se občasno zgodi, da pride na čisto prvo srečanje par s povsem novim, še nedotaknjenim Svetim pismom. Ko je treba poiskati določen odlomek, se ne znajde najbolje, in naloga voditeljskega para je, da mu pomaga najti knjigo, poglavje in vrstico. V priročniku za voditelje je ob tem zapisano zelo preprosto navodilo: »Pri tem bodita potrpežljiva.«
Morda se sliši banalno, ampak za marsikaterega odraslega, krščenega, cerkveno poročenega človeka je zakonska skupina eden prvih krajev, kjer začne Sveto pismo dejansko odpirati in uporabljati. Če bi skušali določiti, ali je Sveto pismo pri Družini in Življenju izhodišče, spremljevalec ali cilj, lahko precej jasno rečemo, da ni in ne more biti naš cilj. Cilj je, da bi se mož in žena – vsak zase, vsak na svoj način in nato skupaj – srečala z Bogom in iz tega odnosa živela. Pri DiŽ-u to pogosto ponazorimo s podobo trikotnika: bolj ko se vsak od zakoncev približuje Bogu, bolj se približujeta tudi drug drugemu.

foto_arhiv DiŽ

Cilj je, da bi se mož in žena – vsak zase, vsak na svoj način in nato skupaj – srečala z Bogom in iz tega odnosa živela.

Bogu se človek lahko bliža na različne načine, vendar ima pri nas Sveto pismo privilegirano mesto. Vtkano je že v same začetke Družine in Življenja. Naša ustanovitelja, Dani in Vilma Siter, sta konec sedemdesetih let prav ob osebnem branju Svetega pisma na novo odkrivala svoj odnos z Bogom. Vilma je takrat slišala misel, da je Sveto pismo Božje ljubezensko pismo človeku. Ker je bil Dani v vojski in sta si vsak dan pisala, mu je odlomke, ki so jo nagovarjali, prepisovala v pisma. Dani se še danes rad spominja, da v JLA vojaki niso smeli imeti Svetega pisma, zato je po njeni roki dobival »dvojni odmerek ljubezenskega pisma – z njeno roko napisano Božje ljubezensko pismo«.
Čeprav je Sveto pismo tako globoko v temelju našega dela, naših seminarjev praviloma ne začenjamo z razlagami bibličnih odlomkov. Pomembnejše se nam zdi, da se udeleženci skozi pričevanja parov najprej srečajo z živimi izkušnjami, kako Bog deluje v življenju konkretnih ljudi. Pavel VI. je v apostolski spodbudi *Evangelii nuntiandi* zapisal, da sodobni človek raje posluša pričevalce kakor učitelje – oziroma učitelje posluša, če so ti tudi pričevalci (*Evangelii nuntiandi*, 41). Pri delu z zakonci se nam to pogosto potrjuje. Ko človek v zgodbi drugega para prepozna nekaj svojega – da se tudi onadva ne znata vedno pogovarjati, da sta se tudi onadva oddaljila, da sta se tudi onadva morala učiti odpuščati – se začne zanimati, kaj jima je pri tem pomagalo. In potem lahko v tako pripravljeno »zemljo« vstopi tudi Božja beseda.

Od »moram« k »želim«

Na seminarjih zakonce povabimo tudi k vsakodnevnemu srečevanju z Božjo besedo. Govorimo o »stotinki dneva« – približno štirinajstih minutah na dan, namenjenih srečanju z Bogom in njegovo Besedo. Gre za navado, ki jo redno spodbujamo, vendar se zavedamo, da se odločitev zanjo le redko zgodi že ob prvi spodbudi.
Nimamo natančnih podatkov, koliko DiŽ-evih parov redno bere Sveto pismo. Gotovo te navade nimajo vsi. Vidimo pa, da tistim, ki pri tem nekaj časa vztrajajo, Božja beseda začne postajati vsakdanja hrana. V naši letošnji raziskavi so ljudje to spontano omenjali tudi v odprtih odgovorih, kjer jih o branju Svetega pisma niti nismo spraševali. Neki par je zase uporabil meni zelo všečen

izraz, da sta postala redna »pivca Božje besede«. Zelo blizu pa mi je tudi bolj skromen, vendar iskren odgovor: »Želim si, da bi tudi meni uspelo brati Sveto pismo vsak dan.«

Prav ta »želim si« se mi zdi izjemno pomemben. Do njega sem se moral v nekem obdobju ponovno prebiti tudi sam. Pred nekaj leti sem v moški skupini več tednov govoril o tem, da bi »moral« bolj pogosto brati Sveto pismo. Prijatelji so me vprašali: »Kaj je s tem 'moram'? Kje piše, da moraš brati Sveto pismo?« Predlagali so mi, naj z branjem za nekaj časa povsem preneham.

Najprej se mi je zdelo skoraj bogokletno, potem pa sem poskusil. Po nekaj tednih brez jutranje Božje besede sem začel opažati več negotovosti, več sebičnosti in manj pripravljenosti na darovanje za družino. Jasneje sem uvidel, kakšno razliko naredi redno druženje z Bogom ob njegovi Besedi, in sem po njej na novo zahrepenel. Ne ker bi moral, ampak ker sem si to želel.

Mislim, da bi morala biti prav to ena pomembnejših nalog pastorale Božje besede: da v ljudeh ne ustvarjamo še enega »moram«, ampak jim omogočimo dovolj izkušenj, da sami odkrijejo, kako dragoceno je, ko jim Bog po svoji Besedi spregovori v konkretnem vsakdanu in kakšna vrstica, odlomek ali včasih ena sama beseda postane njihova *rhema* – Beseda, ki jih prav tisti dan osebno nagovori.

Manj odlomkov, več časa

Pri DiŽ-u smo se skozi leta učili, da »več« ne pomeni nujno »bolje«. Naša prva gradiva za zakonske skupine so bila v veliki meri podedovana iz programov ameriške organizacije FamilyLife. V njih je bilo veliko tako imenovanih »bibličnih principov«, posamezni svetopisemski citat pa je služil predvsem kot potrditev že predstavljenega principa. Skoraj kot pika na i.

Ko smo začeli pripravljati svoja gradiva, smo želeli ubrati nekoliko drugačno pot: uporabiti manj odlomkov in se ob njih zadržati nekoliko dlje. Ne iskati samo tega, kar posamezna vrstica »potrjuje«, ampak se vprašati: Kaj se tukaj dogaja? Kaj mi odlomek pove o Bogu, o človeku, o najinem zakonu? In kje sem v tej zgodbi jaz?

Prav zdaj pripravljamo tudi nov letnik gradiv, posvečen svetopisemski viziji zakona.

Menim, da tu ne gre zgolj za nekaj teoretičnega. Če svetopisemske odlomke dovolj počasi prebiramo in jih povezujemo s konkretnim življenjem, lahko zelo neposredno posežejo tudi v naše odnose.

Meni se zdi eden pomembnejših svetopisemskih odlomkov za zakon stavek iz Prve Mojzesove knjige: »Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta eno meso« (1 Mz 2,24). Na našem temeljnem seminarju opozorimo, da se ta misel v Novi zavezi še trikrat ponovi (Mt 19,5; Mr 10,7–8; Ef 5,31). Že to kaže, kako pomembno mesto ima v svetopisemskem pogledu na zakon. Obenem pa je zanimivo, kako aktualna ostaja tudi danes. Kaj za odraslega moža in ženo v resnici pomeni zapustiti očeta in mater? Kaj pomeni resnično se pridružiti svojemu zakoncu? Že en sam tak odlomek lahko zelo konkretno preverja, kako živiva najin odnos.

foto_arhiv DiŽ

Srečevanje s Svetim pismom je pomemben del tudi pri formaciji naših voditeljev. Letos se pri DiŽ-u celo leto na različne načine srečujemo s priliko o izgubljenem sinu iz 15. poglavja Lukovega evangelija (Lk 15,11–32). Ob pogovorih v manjših skupinah sem bil prav presenečen, koliko novega v njej odkrivajo tudi ljudje, ki Sveto pismo redno prebirajo že leta.

Tudi sam sem se na novo našel v nekaterih značilnostih starejšega sina in mislim, da je njegova drža lahko precej značilna tudi za nas krščanske voditelje. Ves čas smo lahko v Očetovi hiši, delamo, izpolnjujemo svoje dolžnosti, pa vendar razmišljamo in govorimo kot hlapci. Veliko lahko delamo

Vidimo pa, da tistim, ki pri tem nekaj časa vztrajajo, Božja beseda začne postajati vsakdanja hrana.

TEOLOGIJA TELESA – POT OD HREPENENJA DO EVANGELIJA

Teologija telesa je mnogo več kot govor o spolnosti. Odpira vprašanja, kdo je človek, kaj pomenijo njegova najgloblja hrepenenja in kako lahko telo samo postane prostor srečanja z Bogom. S. Marjeta Pija Cevc se je s teologijo telesa srečala pred več kot dvajsetimi leti; od osebnega odkritja jo je pot vodila k delu z mladimi, zakonci in duhovniki. Njeni izkušnji se pridružujejo trije odzivi na nedavni večer s Christopherjem Westom v Ljubljani v organizaciji Katoliške mladine – tri pričevanja o tem, kako lahko isto sporočilo človeka nagovori zelo osebno.

KO SEM ODKRILA, DA OBSTAJA »TEOLOGIJA TELESA«

S teologijo telesa sem se srečala verjetno v drugem letu noviciata, leta 2004, ko sem kot novinka ponovno dobila nekaj dostopa do interneta. V brskalnik sem vtipkala zame tedaj ključni besedi »teologija« in »telo« in presenečena odkrila, da obstaja teologija telesa.

V Angliji sem imela dobrotnika, ki me je spraševal, kakšne knjige bi potrebovala na redovni poti, in prosila sem ga za Westovo *Theology of the Body Explained*. Ko je knjiga prišla in sem jo vsak dan prebirala, sem med pomivanjem posode včasih s. Andreji Godnič razlagala, da končno razumem, kaj pomeni evangelij – dobra novica. Ko mi je rekla, naj ji to razložim, sem ostala brez besed, ker tako dobro ga vendarle še nisem razumela.

Nato je knjigo začela brati tudi ona. Ko sva bili skupaj v mariborski skupnosti, sva pripravili delavnico o teologiji telesa na Stični mladih, in tako se je počasi začelo širiti zanimanje zanjo. Kateheze Janeza Pavla II. so poslušali in brali tudi drugi v Sloveniji, toda špranja, skozi katero smo o njih lahko začeli govoriti z navdušenjem, se je zame odprla prav s knjigo, ki mi jo je Eddie poslal v noviciat.

Učiti se misliti s srcem

Teologija telesa me je pritegnila, ker sem iskala odgovor na vprašanje, kakšno vlogo ima telo v duhovnosti. Pod njim pa so se skrivala še globlja vprašanja: kdo je človek, kdo je Bog in kako živeti ljubezen kot Bogu posvečena oseba na celosten način, ki ne vključuje spolne podaritve moškemu. Intuitivno sem začela dojemati, da evangelij ni nauk, ampak odkritje Božje milosti, ki prežame največje globine človeka in ga osvobodi. Daje mu nov okus življenja, novo življenje, ki ni več v sužnosti naravi.

Pozneje sem se med doktorskim študijem učila krščanske antropologije po Karlu Wojtyłu. To mi je pomagalo povezati osebno izkušnjo s teoretičnim razumevanjem človeka. To so bili zame zelo pomembni koraki k pocelotenju. Iz komunizma in nasploh moderne zahodne kulture sem bila navajena živeti nekako ločeno: glava in logika sta vodili v eno smer, srce in globina s čutenjem pa v drugo.

Teologija telesa je mnogo več kot govor o spolnosti.

Evangelij ni nauk, ampak odkritje Božje milosti, ki prežame največje globine človeka in ga osvobodi.

foto_Liana S (Unsplash)

foto_Liana S (Unsplash)

Življenje v celovitosti je sad ljubezni in duhovnega razločevanja, ki se začne pri telesu, ki ga imamo, in konča v srcu.

foto_osebni arhiv

ČAS PETJA JE PRIŠEL (VP 2,12)

Alenka in Gregor Kalan o zakonu, starševstvu in Božji besedi, ki tiho prepleta njuno skupno življenje ter ga odpira veselju, sprejemanju in zaupanju.

ZAKONSKI PROFIL

ALENKA IN GREGOR KALAN

ZAČETEK IN KRAJ NAJINE POTI: 11. 5. 1999, Ljubljana.

ZAKONSKO POT SKUPAJ HODIVA: 21 let.

NAJBOLJ PONOSNA SVA NA: živo željo, da hočeva skupaj odkriti še veliko novega, in vse izzive, ki sva jih že premagala.

NAJLJUBŠI TRENUTKI V TEDNU SE ZGODIJO: ko greva na sprehod ali plesne vaje.

ČE BI IMELA NA VOLJO TRI BESEDE, S KATERIMI BI OPISALA NAJINO ZAKONSKO POT, BI TO BILE: veselje, sprejemanje, zaupanje.

NAJBOLJ NAJIN ODLOMEK V SVETEM PISMU: Visoka pesem (Deni me).

SVETO PISMO SE V NAŠEM DOMU NAJVEČKRAT NAHAJA: na nočni omarici.

NAJINI ZAČETKI

Se še spominjata, kdaj se je Božja beseda prvič znašla sredi vajine skupne zgodbe?

Dobesedno? Na dan, ko sva postala par, sva se zvečer skupaj udeležila študentske maše pri frančiškanih na Tromostovju. Božja beseda, ki naju je spremljala dlje časa in pustila pečat, pa je bilo besedilo muzikala Ogenj v kosteh, ki ga je v času najinih začetkov ustvaril p. Branko Cestnik, takrat študentski duhovnik v Mariboru. Gregor je sodeloval v muzikalu, jaz pa sem si ogledala veliko večino predstav.

Vera in Cerkev sta bili že od začetka ena vajinih skupnih točk. Kako sta skupaj z Božjo besedo oblikovali temelje vajinega odnosa?

Skupaj sva bila na srečanju s papežem, v domači župniji sva bila del animatorske ekipe za birmanske skupine, hodila sva k študentskim mašam v Ljubljani in Mariboru. Svetega pisma sicer nisva znala konkretno vključevati v vsakodnevne dejavnosti, so pa odlomki, ki sva jih poslušala pri mašah, odlomki, o katerih smo se pogovarjali pri študentskem verouku pri p. Christianu Gostečniku, božja beseda, s katero sva se srečevala preko pesmi (sodelovala sva tudi v študentski pevski skupini pri študentskih mašah v Alojzijevi cerkvi v Mariboru), pomembno oblikovali najine skupne temelje.

Kdaj sta začutila, da ne želita biti skupaj le za nekaj časa, ampak za vedno – in da bo vera del vajine skupne poti?

Zelo hitro. Oba sva v sebi vedela, da hočeva biti skupaj za vedno. In da hočeva, da je vera del najinega skupnega življenja. Zato sva se tudi odločila, da se zaročiva, še kot študenta, v cerkvi, pri Jezusu. Da nama pomaga, ko bova odkrivala drug drugega bolj in bolj, da bova zares temeljito in trdno prepletala nitke in se pripravljala na zakon.

NAJINA POROKA

Kako sta se pripravljala na zakrament svetega zakona – tudi na razlike, ki sta jih že takrat odkrivala med seboj?

Pri p. Vitalu Vidru sva eno leto obiskovala srečanja predzakonske skupine, kot animatorja otrok sodelovala na duhovnih vikendih za zakonce, z »najinim« duhovnikom Francom Zorcem v pogovorih odkrivala in razkrivala, kaj naju ločuje in kaj vedno znova pripelje skupaj. Kljub veliko skupnim točkam sva si bila vedno namreč zelo različna, z mano (Alenka) pa drugače kot na zelo globoko nikoli ni šlo.

Kakšno mesto je v pripravi na zakon dobila Božja beseda?

Sama se skupaj v Sveto pismo nisva poglabljala, razen v okviru priprave na zakon pri p. Vidru. Ker sva bila oba precej tradicionalno vzgojena, so naju pogosto spremljale podobe Boga kot strogega sodnika, pred katerim ni nič skrito, ob padcih pa občutki krivde, ki so naju vodili bolj v smeri oddaljevanja drug od drugega. A sva hotela ohraniti stik z Jezusom, ki sva ga bolj doživljala kot prijatelja, nekoga, ki je na najini strani.

Je bilo tik pred poroko tudi obdobje, ko je Sveto pismo postalo bolj neposreden del vajinega skupnega ritma?

V času neposredno pred poroko smo s Francem Zorcem, ki naju je tudi poročil, brali evangelij po Mateju, vsak dan eno poglavje, in podelili misli ob njem. Kot nekakšna »mini ecclesia«.

Kaj vaju je v tistem času najbolj držalo skupaj in vama pomagalo, da se tudi po nesoglasjih znova srečata?

foto_osebni arhiv

Zakonca Kalan na plesnem vikendu

Občutki, da naju ima Bog rad in da sva »ta prava« drug za drugega, da hočeva ostati skupaj in da zmoreva premagati izzive, ki nama jih prinaša vsakdanje življenje. Pogosto sva iskala Jezusov blagoslov v cerkvi, pri maši, moč črpala iz skupne molitve angelčka vsak večer. In če sva hotela skupaj zmoliti za konec dneva, nisva mogla biti zares skregana.

In če sva hotela skupaj zmoliti za konec dneva, nisva mogla biti zares skregana.

BOŽJA BESEDA V NAJINEM ZAKONU

Ko sta po poroki zaživela pod isto streho, sta morala na novo poiskati tudi skupni duhovni ritem. Kaj se je ohranilo in kaj je nastajalo na novo?

Po poroki sva se skupaj vselila v najemniško stanovanje. V obdobju umirjanja in prilagajanja na nov način življenja sva bila čustveno še vedno precej vpletena v dogajanje v moji (Alenka) primarni družini in prostora za skupno molitev, razen že prej omenjenega skupnega zaključka dneva, kar nisva znala najti. Toliko se je dogajalo, da novih rutin, dokler sva bila sama, nisva ustvarjala. Božjo besedo sva poslušala pri maši, ki je tudi po poroki ostala del najinega vsakdana, decembra pripravila svoje prve jaslice, ki sva jih dobila za darilo pri poročni maši. Sva pa ob nedeljah pred kosilom na Gregorjev predlog začela skupaj moliti. In to je takoj postalo del naju. Šlo je za molitev po obrazcih, a obema je dajalo občutek trdnosti in povezanosti za domačo mizo.

Oba sva v sebi vedela, da hočeva biti skupaj za vedno. In da hočeva, da je vera del najinega skupnega življenja.

 p. Benjamin Bevc

ČLOVEK KOT VEZ STVARSTVA: ANTROPOLOGIJA NEMEZIJA EMEŠKEGA

Ena ključnih razlik med antičnim in sodobnim razmišljanjem o človeku, njegovi identiteti, poklicanosti in usodi je v kozmološkem okvirju, znotraj katerega so se tovrstna vprašanja zastavljala v antiki. Antični človek se ni doživljal kot neodvisen posameznik, ki lahko sam kroji svojo usodo, temveč kot bitje, čigar usoda je odvisna od gibanja zvezd in planetov ter vpliva bogov, demonov in drugih božanskih bitij. Prav tako velja omeniti pojmovanje človeka kot »mikrokozmosa«, ki ga zasledimo v različnih filozofskih šolah, morda že pri Demokritu (prim. DK 68 B 34): človek naj bi nekako povzemal in odseval celoto stvarstva, imenovano »makrokozmos«.

Tovrstne ideje so pomembno vplivale na grške zgodnjekrščanske avtorje, zlasti na njihove razlage prvih poglavij Geneze. Med njimi na poseben način izstopa Nemezij Emeški, najverjetnejši avtor razprave *O človeški naravi*, nastale okoli leta 400. Drugače kot nekateri sočasni zgodnjekrščanski spisi – denimo delo *O stvarjenju človeka* Gregorija Niškega ali fragmentarno ohranjena *Razlaga Geneze* Teodorja Mopsuestijskega – Nemezijevo delo prvenstveno ni namenjeno krščanskemu bralcu. Na to kaže zlasti dejstvo, da se Nemezij pri obravnavi sestave človeka, telesnih čutov, delov duše ali vprašanja usode mnogo bolj kot na biblično izročilo opira na argumente različnih filozofskih in medicinskih šol.

Za Nemezijevo razumevanje človeka in njegovega poslanstva je posebej pomenljiv uvodni del razprave, posvečen človeku, ki je »čudovito sestavljen iz razumne duše in telesa«. Takšno nekoč splošno sprejeto pojmovanje človeka Nemeziju omogoča, da pokaže na njegovo povezanost s celotnim stvarstvom, v katerem prepoznava tri zaporedne razvojne stopnje: na najnižji stopnji so neoduševljene stvari, se pravi stvari, ki nimajo počela življenja, to je duše; nato sledijo živa bitja, kot so rastline in živali, ki za razliko od višje razvitih bitij še nimajo razuma; končno, na najvišji stopnji, sledijo še razumna bitja, kot so ljudje ali angeli.

Povezanost človeka z nižjimi razvojnimi stopnjami Nemezij predstavi takole: »Znano je, da ima človek nekaj skupnega z neoduševljenimi stvarmi, da je skupaj z nerazumnimi živimi bitji deležen življenja in da je skupaj z razumnimi bitji deležen umevanja. Z neoduševljenimi stvarmi je povezan prek telesa in mešanice štirih prvin; z rastlinami je povezan prek prej omenjenega in prek rastne in razvojne moči; z nerazumnimi živimi bitji pa je povezan prek prej omenjenega, poleg tega pa še prek nagonskih vzgibov, pa tudi poželenja, jeze ter zmožnosti čutenja in dihanja – vse to je namreč skupno ljudem in nerazumnim živim bitjem, čeprav ne vse vsem. Po drugi strani je človek prek svojega razuma povezan z netelesnimi in umnimi naravami, saj razmišlja, umeva in presoja vsako stvar, stremi h kreposti in sprejema pobožnost kot njen vrh.«

Iz Nemezijeve razlage je moč razbrati dve ločeni, a medsebojno povezani ideji. Prva zadeva notranjo povezanost čutnozaznavnega stvarstva, se pravi materialne stvarnosti, ki je človeku dostopna prek čutil, zlasti vida: povezanost tega dela stvarstva temelji na dejstvu, da vsaka višja razvojna stopnja povzame in preseže značilnosti predhodnih. Druga ideja pa zadeva človeka, ki v sebi združuje in povezuje čutno- in umskozaznavno stvarstvo: po eni strani kot telesno bitje v sebi povzema vse nižje razvite oblike čutnozaznavnega stvarstva, po drugi strani pa je kot duhovno bitje povezan z duhovnim delom stvarstva, konec koncev tudi z Bogom.

Ne ena ne druga ideja ni izvirno Nemezijeva: v prvi se lahko prepozna predvsem vpliv stoiške, v drugi pa platonske tradicije. Čeprav se je Nemezij navdihoval pri stoiškem filozofu Pozejdoniju Apamejskem, kot je domneval nemški filolog Werner Jaeger, pa njegovih izhodišč ni prevzel nespremenjenih, ampak jih je povezal z biblično pripovedjo o stvarjenju. Ker je bil človek ustvarjen šele šesti dan, lahko v sebi poveže čutno- in umskozaznavno stvarstvo: »Mojzes je pri razlagi stvarjenja lepo dejal, da je bil človek ustvarjen zadnji.

PRIPOROČAMO V BRANJE Samo Skralovnik

POŠLJI MENE!

Nova knjiga dr. Snežne Večko

Zavod Biblično gibanje pripravlja novo knjigo dr. Snežne Večko *Pošlji mene. Razlaga odlomkov preroških knjig*. Avtorica je preroškim knjigam posvečala velik del svojega raziskovalnega in pedagoškega dela, v novi knjigi pa predstavlja sintezo starozaveznega preroštva ter razlaga izbrane odlomke Ozeja, Amosa, Izaija, Jeremija, Žalostink, Ezekiela, Devtero-Izaija, Trito-Izaija, Jona in Daniela.

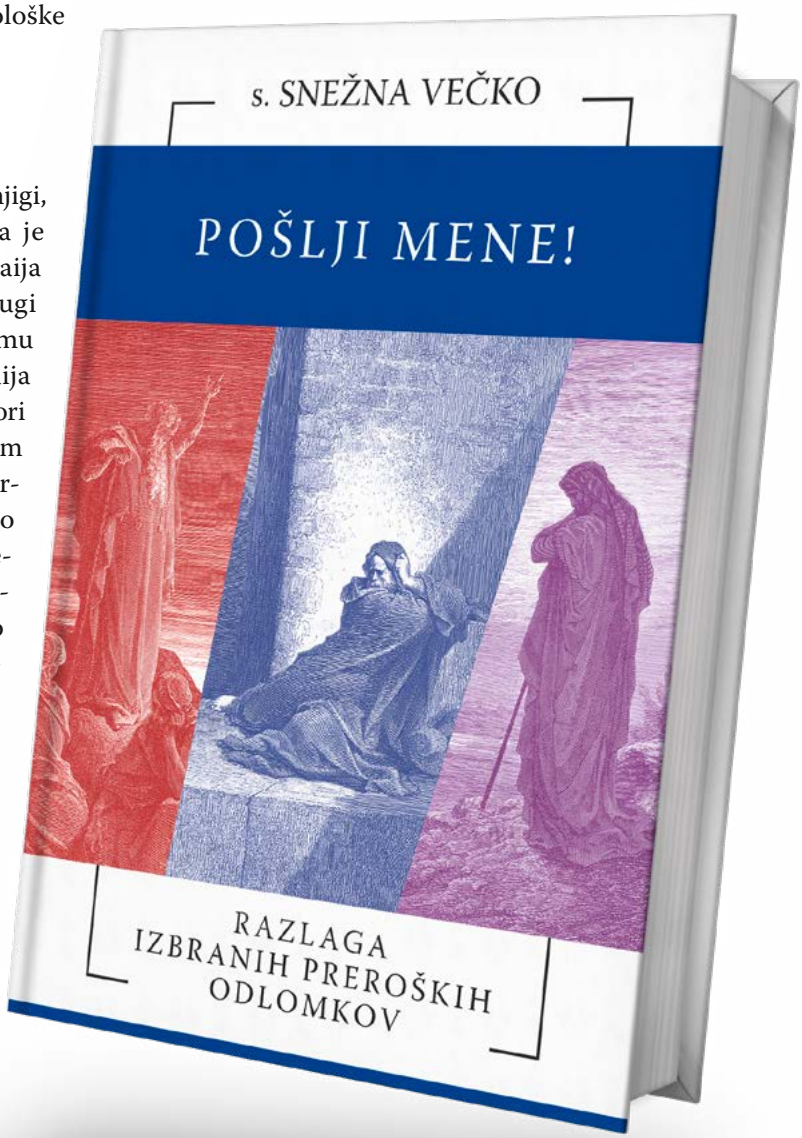
Knjiga je zasnovana pregledno. Uvodna poglavja predstavijo preroštvo v Izraelu, preroški poklic, načine prenašanja Božjega sporočila in nastanek preroških knjig. Sledijo razlage izbranih besedil, ob katerih avtorica predstavi tudi zgodovinske okoliščine, literarne značilnosti in teološke poudarke posamezne knjige.

»Tukaj sem, pošlji mene!«

Preroki, ki jih avtorica predstavlja v knjigi, so med seboj zelo različni, vsem pa je skupno, da so poklicani in poslani. Izaija na Božji klic odgovori pritrdilno, drugi svoje poslanstvo sprejemajo težje, se mu upirajo ali pred njim celo bežijo. Izaija oznanja sredi političnih pretresov in govori o sodbi, rešitvi, Emanuelu in mesijanskem kralju; Devtero- in Trito-Izaija nagovarjata skupnost v času izgnanstva in po njem. Jeremija spremlja zadnja desetletja Judovega kraljestva in njegov propad, Žalostinke pa ubesedijo bolečino ob padcu Jeruzalema. Ezekiel je poslan med izgnance v Babiloniji, kjer videnje doline suhih kosti postane znamenje obnove in novega življenja. Jona pred svojim poslanstvom beži in se mora nazadnje soočiti z Božjim usmiljenjem do prebivalcev mesta Ninive. Z Danielom vstopimo v svet apokaliptičnih videnj in upanja na vstajenje (Dan 12). Knjigo sklene razmislek o pomenu preroštva, njegovem religioznem in socialnem vidiku, odnosu prerokov do politike ter njihovi povezavi s Kristusom.

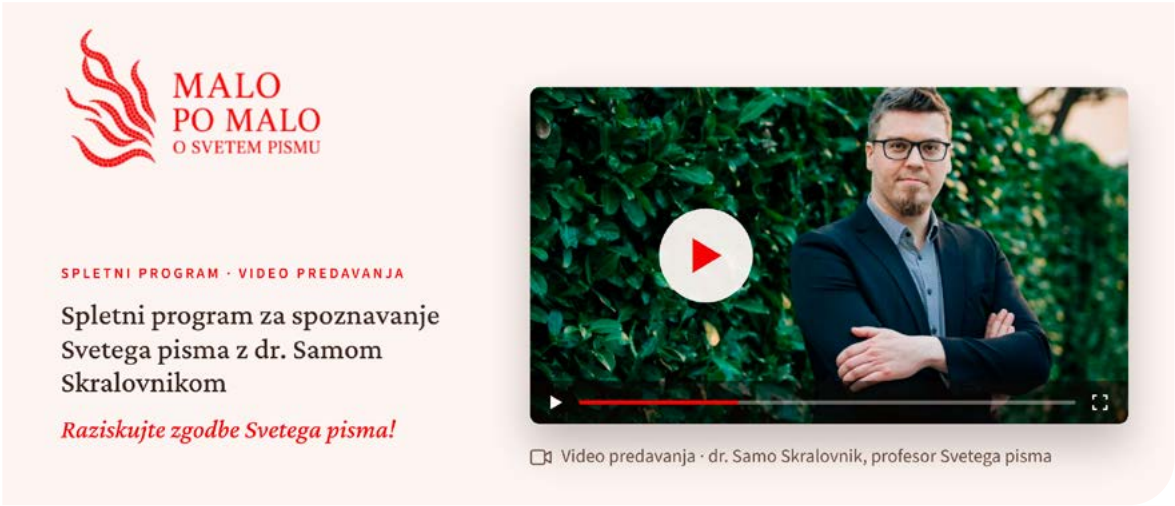
Zrel sad dolgoletnega dela

Pošlji mene je stičišče desetletij avtoričinega raziskovanja Svetega pisma, njenega prevajalskega dela ter predvsem dolgoletnega poučevanja preroških knjig na Teološki fakulteti. Nastala je knjiga, v kateri se poznavanje besedil in njihovega zgodovinskega sveta srečuje z izkušnjo nekoga, ki jih je desetletja razlagal študentom in drugim bralcem Svetega pisma. •••

NAROČILA IN DODATNE INFORMACIJE: info@biblicnogibanje.si

SPLETNA SERIJA MALO PO MALO O SVETEM PISMU

Malo po malo o Svetem pismu. Malo, da bi razumeli več je nova spletna video serija, ki je nastala ob *Malem Svetem pismu* in izhaja iz njegove osnovne zamisli. Tako kot Malo Sveto pismo tudi serija želi predvsem spodbuditi k branju Svetega pisma. Ponudi nekaj ključev za razumevanje, nato pa bralca oziroma gledalca usmeri k besedilu.

Že ime *Malo po malo* pove, kako je serija zastavljena. Svetega pisma ni mogoče osvojiti z nekaj hitrimi odgovori. Njegov svet se odpira postopoma: z branjem, vračanjem k besedilu, spoznavanjem njegovega jezika, zgodovinskega in kulturnega okolja ter povezav med posameznimi besedili. »Malo po malo« zato pomeni korak za korakom. Posamezna epizoda ne želi povedati vsega o neki temi, ampak odpre konkretno vprašanje in ponudi nekaj ključev, s katerimi lahko gledalec nadaljuje sam.

S tem se dotaknemo še drugega dela naslova: *Malo, da bi razumeli več*. »Malo« ne pomeni manj zahtevno ali površno. Pomeni premišljeno izbran vstop v veliko in pogosto zahtevno besedilo. Kratek video je prvi korak. Od vprašanja vodi k svetopisemskemu besedilu, od njega pa naprej k širšemu kontekstu in poglobitvi.

Malo po malo

Vsaka epizoda se začne s konkretnim vprašanjem: *Kako je lahko Sveto pismo Božja beseda, če so ga zapisali ljudje? Je pripoved o stvarjenju v nasprotju z znanostjo? Zakaj Bog izbira nepopolne ljudi? Če je Bog dober, zakaj obstaja zlo? Kdo so skrivnostni svetopisemski velikani? Ali je Bog res hotel, da Abraham žrtvuje svojega sina? Zakaj je v Svetem pismu toliko nasilja?* Od vprašanja se epizoda vrne k svetopisemskemu besedilu, njegovemu jeziku ter zgodovinskemu in kulturnemu okolju in v njem išče ključ, ki nam pomaga besedilo brati nekoliko drugače in razumeti nekoliko več.

Teme so različne, način dela pa ostaja isti. Izhodišče je vedno svetopisemsko besedilo. Preden vprašamo, kaj neki odlomek pomeni za nas danes, skušamo najprej razumeti, kaj sploh želi sporočiti. Pozorni smo na besede in podobe, ki jih uporablja, na literarno zvrst, na zgodovinski in kulturni svet, v katerem je nastal, ter na vprašanja, ki so jih poznali njegovi prvi poslušalci in bralci. Včasih je treba pogledati tudi v hebrejski ali grški izvirnik, drugič poznati starodavne predstave o svetu ali besedilo primerjati z drugimi svetopisemskimi odlomki. Šele ko naredimo te korake, se lahko vprašamo, kaj besedilo govori nam. In prav v tem je »malo po malo«: ne bližnjica do odgovora, ampak pot v besedilo, na kateri lahko znana zgodba ali nenavaden odlomek postopoma pokaže več, kot smo v njem prepoznali ob prvem branju.

Video posnetki v spletnem programu Malo po malo o Svetem pismu so popestreni z ilustracijami in animacijami, ki jih je uredil urednik programa Janez Zupan.

Video za začetek

Serija se začne z video posnetkom, ki odpre vprašanje in ponudi ključ razumevanja, ne želi pa nadomestiti branja Svetega pisma. Zato je ob vsaki epizodi pripravljeno tudi dodatno gradivo.

Po prvem koraku, videu, sledi Malo Svetega pisma, kjer gledalca usmerimo h konkretnim svetopisemskim odlomkom. Epizoda o Božjem imenu nas tako ne zadrži samo pri gorečem grmu, ampak nas vodi tudi k drugim besedilom, v katerih se razkriva pomen Božje navzočnosti; ob Jožefovi zgodbi lahko vprašanje zla nadaljujemo z Jobom in Jezusovim križem; ob nasilju pa potujemo od Kajna in Abela do Jezusovega poziva k ljubezni do sovražnikov.

Kdor želi narediti še en korak, lahko odpre Malo za poglobitev. Tam je prostor za stvari, ki jih nekajminutni video ne more zajeti: hebrejske besede in besedne igre, zgodovinsko in kulturno ozadje, judovsko in krščansko izročilo, stare razlage in besedila, ki pomagajo razumeti svet Svetega pisma. Tako lahko ob velikanih srečamo celo rabinsko pripoved o velikanu Ogu, ob vprašanju navdihnjenja preberemo, kaj o Božjem in človeškem avtorstvu pravi drugi vatikanski koncil, ob posameznih besedilih pa pogledamo tudi v njihov hebrejski izvirnik.

Zadnji korak, Iz Malega Svetega pisma, nas vrne k izhodišču. Serija je namreč zrasla iz *Malega Svetega pisma*, v katerem svetopisemsko besedilo spremljajo uvodi in razlage. Spletna serija isto pot nadaljuje v drugem mediju.

Od zaslona k Svetemu pismu

Danes marsikdo prvi odgovor na vprašanje o Svetem pismu poišče na spletu (vse pogosteje s pomočjo umetne inteligence). In s tem ni samo po sebi nič narobe. Težava nastane, če pri kratkem odgovoru tudi ostanemo. *Malo po malo o Svetem pismu* zato uporablja splet in kratek video kot začetek poti, ki naj gledalca pripelje nazaj k Svetemu pismu. Da po ogledu odpre odlomek, o katerem je bilo govora, ga prebere in morda v njem opazi kaj, kar je prej spregledal.

Tudi zato slogan: Malo, da bi razumeli več. V nekaj minutah seveda ne moremo razložiti zgodbe o stvarjenju, vprašanja zla ali nasilja v Svetem pismu. Lahko pa pokažemo kaj, kar je pomembno za razumevanje. Včasih je to hebrejska beseda, drugič podatek o svetu, v katerem je besedilo nastalo, kakšna nenavadna podrobnost ali pa povezava z drugim svetopisemskim odlomkom. In potem lahko isto besedilo preberemo še enkrat, tokrat morda nekoliko drugače.

In to je cilj: odpreti vrata v večji svet, vzbuditi zanimanje. Da bi odprli Sveto pismo in brali naprej. Nekaj bomo razumeli takoj, za kaj drugega bo treba več časa, več malih korakov. Saj je tudi Sveto pismo knjiga, ki se ne odpre in prebere »na dušek«. Odpira se *malo po malo*. • • •

Spletno serijo sestavlja enajst kratkih video epizod, vsako pa spremlja dodatno spletno gradivo za branje Svetega pisma in nadaljnjo poglobitev. Serijo je pripravila Založba Družina, avtor razlag in spremljevalnega gradiva je Samo Skralovnik, za snemanje in montažo pa je poskrbel Janez Zupan.

11 EPIZOD SERIJE
Malo po malo o Svetem pismu

1. BOŽJA BESEDA – Kako je lahko Božja beseda zapisana s človeško roko?
2. STVARJENJE – Znanstveno poročilo ali teološka pesnitev?
3. NEPOPOLNI LJUDJE – Ali Bog pričakuje popolnost?
4. GREH – Kaj se v rajski pripovedi sploh zgodi?
5. MOŠKI KOT BOŽJA PODOBA – pa ženska?
6. BOŽJE IME – Kaj pomeni »JAZ SEM«?
7. OGENJ – Zakaj se Bog razodeva v ognju?
8. ZLO – Ali lahko Bog obrne hudo v dobro? (Jožef)
9. VELIKANI – Kdo so skrivnostni velikani v Svetem pismu?
10. ŽRTVOVANJE OTROK – Zakaj ga Sveto pismo prepoveduje?
11. NASILJE – Zakaj je v Svetem pismu toliko nasilja?

foto_Hiboy (Unsplash)

ŽIVLJENJE, KI GA PREJMEMO IN PREDAJAMO

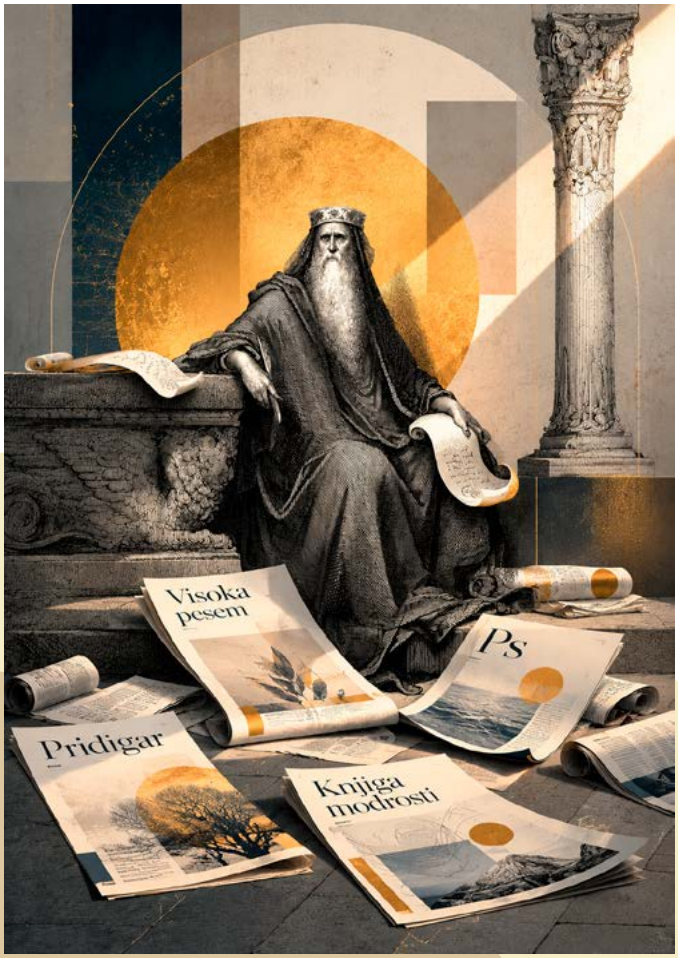
»Izberi torej življenje.« (5 Mz 30,19)

Človeško bitje se razvija v odnosih. Pravzaprav se naša zgodba začne z odnosom, še preden se tega lahko zavedamo: rojeni smo iz odnosa in v odnosu dobesedno preživimo prva leta življenja, ko je naš razvoj najbolj intenziven. Ob drugem človeku se učimo, kdo smo, kje se končamo mi in se začne drugi, v čem smo mu podobni in v čem drugačni. Prav skozi te prve in poznejše odnose postopoma odkrivamo svojo edinstvenost. Toda zrelost ne pomeni, da se moramo od drugih osamosvojiti tako, da jih ne potrebujemo več. Teorija diferenciacije nasprotno govori o sposobnosti, da postajamo vedno bolj svoji prav v odnosu z drugim: da smo lahko hkrati avtonomni in povezani, da lahko vstopamo v globoke odnose, ne da bi v njih izgubili sebe, ter da lahko v polnosti čutimo drugega in obenem ostajamo v stiku s seboj. Morda je prav v tem ena od temeljnih skrivnosti človeškega življenja: življenje prejmemo v odnosu, v odnosih odkrivamo, kdo smo, in šele ko lahko zares postanemo mi sami, lahko sebe tudi predamo naprej – v nove odnose, novim generacijam in nenazadnje v odnos z Bogom.

Če življenje razumemo na ta način, potem ni zgolj nekaj, kar nam pripada, ampak predvsem nekaj, kar nam je zaupano. Nihče od nas si ni izbral svojega začetka. Nismo izbrali družine, v katero smo se rodili, odnosov, ki so nas pričakali, niti prvih izkušenj bližine, varnosti, pripadnosti ali njihovega pomanjkanja. Vse to smo prejeli in vse to je na različne načine postalo del nas. Toda prejeto ni nujno tudi dokončno. Človek ima izjemno sposobnost, da svoje izkušnje osmisli, jih presega in v novih odnosih ustvarja nekaj novega. Prav zato življenje, ki nam je bilo dano, postaja tudi naloga: ne le ohraniti ga zase, ampak iz vsega, kar smo prejeli (tudi bolečino), oblikovati način, kako bomo živeli z drugimi.

Prehod od prejemanja do predajanja našega življenja pa lahko razumemo tudi preko tako imenovanih razvojnih obdobij družine: biti odrasla oseba, oblikovati partnerski odnos, postati starš, pospremiti otroke v svet, staranje. Odgovor na dar življenja pa pri dvajsetih ni enak odgovoru pri štiridesetih ali osemdesetih. Življenje človeka vedno znova kliče k drugačnemu načinu odgovornosti.

V študijskem letu 2026/2027 nadaljujemo naše modrostno sprehajanje po Stari zavezi. Tokrat se bomo najprej ustavili ob Pridigarju in Visoki pesmi, nato ob izbranih psalmih ter Očenašu, v pomladnih mesecih pa se bomo posvetili Knjigi modrosti. Leto bomo sklenili s srečanjem, s katerim se bo naše premišljevanje o svetopisemski modrosti odprlo tudi v Novo zavezo.

DATUMI SREČANJ
ZA ŠTUDIJSKO LETO

2026/2027

OD 17.00 DO 18.30

1. 22. OKTOBER: Pridigar. MARKO RIJAVEC
2. 26. NOVEMBER: Pridigar. MARKO RIJAVEC
3. 17. DECEMBER: Visoka pesem. MARKO RIJAVEC
4. 28. JANUAR: Visoka pesem. SNEŽNA VEČKO, MARKO RIJAVEC
5. 25. FEBRUAR: Ps 40. Ps 116. ALAN TEDEŠKO
6. 18. MAREC: Ps 103. Očenaš. KLAUS EINSPIELER
7. 22. APRIL: Knjiga modrosti. SNEŽNA VEČKO
8. 27. MAJ: Knjiga modrosti. SAMO SKRALOVNIK
9. 24. JUNIJ: Jezus Kristus – Modrost, ki je postala občestvo – življenje. MAKSIMILIJAN MATJAŽ

https://biblicnogibanje.si/biblicna-sola/